

## Ylen audion tilausohjelmien sisällönkuvailuopas arkistointia varten - ohje tuotantoyhtiölle

Ylen audiotuotteiden tuotantoprosessiin kuuluu sisältötietojen kirjaaminen Ylen tuotanto- ja arkistointijärjestelmiin. Tilausohjelman sopimuksissa sisältötietojen toimittaminen Yleen on kirjattu tuotantoyhtiön velvollisuudeksi ja tietojen oikeellisuudesta vastaa tuotantoyhtiön tuottaja.

Ohjelman metatietoja tarvitaan julkaisua varten, mutta myös arkistoinnin näkökulmasta oleellista on saada riittävät tiedot ohjelmasisällöistä, tekijöistä, esiintyjistä ja käyttöoikeuksista, jotta sisällöt ovat löydettävissä ja käytettävissä myös tulevaisuudessa.

Tuotantoyhtiössä sisältötiedot kirjataan esim. Google Docs tai Word -dokumenttiin ja lähetetään Ylelle, jossa Ylen vastuuhenkilö täyttää tiedot tuotantojärjestelmään. Lisäksi toimitetaan mahdollinen [Arkistomateriaalin käyttöilmoitus](#) ja [Raportti generatiivisen tekoälyn käytöstä tuotannossa](#) erillisinä liitetiedostoina.

### Ohjelmasisällöistä toimitettavat tiedot:

**Ohjelman lähetysnimi**, osanumero ja jakso-otsikot

**Tekijät** tuotantoyhtiön osalta

- Jokaiselle tekijälle kirjataan rooli ohjelman teossa. Samalla tekijällä voi olla useita rooleja.
- Sisällönkuvailussa käytettävät roolit:
  - Toimittaja (äänessä)
  - Toimittaja (ei äänessä)
  - Asiantuntija
  - Äänisuunnittelija
  - Äänitarkkailija
  - Juontaja
  - Tuottaja
  - Lukija (lukunäytteet ja äänikirjat)
  - Ohjaaja
  - Käsikirjoittaja
  - Dramaturgi
  - Kääntäjä (draamaohjelmilla)
  - Säveltäjä (draamaohjelmilla, joissa alkuperäismusiikki)

## Ohjelman esiintyjät

- Draamassa näyttelijät ja näyttelijöiden roolihenkilöt
- Konserttitaltioinneissa esiintyjät (yhtye/orkesteri, johtajat)
- Ohjelman haastateltavat

## Ohjelman kuvaustekstit ja sisältökuvaus

- Julkaisua varten toimitettavat kuvaustekstit yleensä riittävät kuvaamaan ohjelman aihetta ja sisältöä:
  - Ohjelman ja tai sarjan kuvaustekstit (lyhyt ja pitkä) sekä jaksojen kuvaukset
  - Ks. teksteistä tarkemmat ohjeet täältä:  
<https://yle.fi/aihe/a/20-10000960#at-tdin>
- Tarvittaessa voi toimittaa arkistointia varten erillisen sisällönkuvauksen, jossa kuvataan esim. ohjelman taustoja, aiheita, teemoja tai sisältöä yksityiskohtaisemmin.

## Lukunäytteet

- Lukunäytteet (kirjailija, teos ja käytetty kesto) ja tieto millaiset oikeudet lukunäytteisiin on.

## Käyttörajoitukset

- Jos ohjelman käyttöön liittyy erityisrajoituksia, toimitetaan erittely niistä. Esimerkkejä:
  - ohjelmasta jää Ylelle insert-oikeudet, mutta jonkun haastateltavan kanssa on sovittu, että haastattelua saa käyttää vain kyseisen ohjelman osana
  - ohjelmaan on hankittu materiaalia kolmannelta osapuolelta, ja sitä saa käyttää vain kyseisen ohjelman osana

## Käytetty arkistomateriaali

- Arkistomateriaalin osalta tulee Ylelle toimittaa erillinen [Arkistoaineiston käyttöilmoitus](#), jossa eritellään käytetyt arkistomateriaalit. Käyttörajoituksiin merkitään maininta *Luettelo käytetyistä arkistomateriaaleista Arkistoaineiston käyttöilmoituksessa*. Arkistomateriaalista lisätietoja: <https://yle.fi/aihe/s/10000957>

## Generatiivisen tekoälyn käytön merkitseminen

- Jos sisällöntuotannossa on käytetty generatiivista tekoälyä, tulee Ylelle toimittaa erillinen [Raportti generatiivisen tekoälyn käytöstä tuotannossa](#).
- Lisäksi arkistointia varten tulee erikseen lyhyesti kirjata
  - käytetty työkalu erillisenä mainintana, esim. Dramaturg.io
  - aikakoodein eriteltyinä kohdat, joissa tekoälyn tuottamaa sisältöä on käytetty
  - mahdolliset käyttörajoitukset kirjataan käyttörajoitusten yhteyteen

## Musiikkiraportointi

- On myös varmistettava, että ohjelmassa käytetty musiikki on ilmoitettu tämän ohjeen mukaisesti: <https://yle.fi/aihe/s/10000962>

| Pvm        | Laatija                    | Muutoksen kuvaus                                     |
|------------|----------------------------|------------------------------------------------------|
| 11.12.2024 | Yle Arkisto                | Sisältö tarkistettu ja päivitetty                    |
| 20.1.2025  | Yle Arkisto, Nora Kajantie | Generatiivisen tekoälyn käytön merkitseminen lisätty |
|            |                            |                                                      |
|            |                            |                                                      |